

Jaarbericht van Erfgoedcentrum 't Schoor 2022

Met dit jaarbericht geven wij beknopt weer wat het team van vrijwilligers het afgelopen jaar samen tot stand heeft gebracht.

Actief en zichtbaar in het dorp

Na twee coronajaren was 2022 een jaar dat de activiteiten weer volop mochten. Erfgoedcentrum 't Schoor kon weer volop actief en zichtbaar zijn in en voor het dorp: de presentatie van Sprokkels 19, de 4-mei-herdenking, het scholenprogramma, de openstelling van het museum, een lezing op Koningsdag, een ontvangst van Rondje van Johannes, een tijdelijke expositie over de jaren zestig, Open Monumentendag, samenwerking met de Duinboeren, een toeristisch informatiebord op het kruispunt, een expositie in de bibliotheek, bij de keuzes "Udenhout" en "Biezenmortel" samen al meer dan 7.000 hits op de website Brabants Erfgoed, 8.000 items in Wiki Udenhout, een cursus "Geschiedenis en erfgoed van Udenhout en Biezenmortel" en meer.

De vrijwilligers van 't Schoor, de foto is genomen op de vrijwilligersbijeenkomst van 2 juli 2022. Eerste rij van links naar rechts Tiny Lommers – van Heeswijk, Ria van der Meijden - Robben, Hein van den Berg, Kees en Trees van den Bersselaar - Simons, Annie van Roessel - Kolen, André van der Lee en Bert van Asten. Tweede rij Arjan Robben, Ria Vermulst – Klijn, Riet Heessels – Felen, Lia Clement – Verhoeven, Frans Goossens, Cees van de Wouw, André Witlox en Kees van Kempen. Derde rij William Verspeek, Yvonne van Kempen – van Berkel, Tiny van Asten – Heessels, Frank Scheffers, Charles Boogers, Annie Duijf, Rika Goossens, Henk Peters en Albert van den Brand. Vierde rij Luud de Brouwer, Tim Ravestein, Cees de Werdt, Jack Leermakers, Jan Teurlings en Jan Denissen.

Natuurlijk wordt ook de aanwezigheid op social media groter. Een film bij de jaarlijkse Sprokkel-presentatie trekt al gauw 300 tot 400 bezoekers en berichten op Facebook een meervoud ervan. En sinds kort zijn veel stambomen uit Udenhout en Biezenmortel vindbaar op genealogieonline.nl.

Dat allemaal dankzij ruim 30 vrijwilligers die genieten van de mooie hobby die erfgoed is.

In het vervolg van dit jaarverslag worden enkele aspecten nader belicht

De collectie van het erfgoedcentrum

Vele Udenhouters hebben ook in 2022 weer aan 't Schoor gedacht bij verhuizingen en het opruimen van zolders. Het is belangrijk ervoor te zorgen dat voorwerpen die aan de geschiedenis van Udenhout en Biezenmortel zijn te linken voor de toekomst bewaard kunnen blijven. Er is wel een kritische beoordeling nodig bij het aannemen want er is ruimtegebrek. Afgelopen jaar zijn ook een set oude dia's uit de jaren zeventig aangeboden en diverse 8 mm films uit de jaren vijftig/zestig, ook die mogen niet verloren gaan. De films en dia's worden gedigitaliseerd zodat ze eenvoudig bekeken kunnen worden.

Exposities

In 2022 is een nieuwe wisselexpositie ingericht met als thema "de jaren zestig". In de collectie van 't Schoor zaten al veel voorwerpen die typisch jaren zestig waren, zoals oranje voorraadbussen, speelgoed, snoepgoed en radio's en televisies uit die tijd. Ook zijn van diverse mensen spullen in bruikleen gekregen voor de expositie. Niet alleen voorwerpen maar ook foto's en een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in Nederland in de jaren zestig van jaar tot jaar maken deel uit van de expositie. Om de beleving compleet te maken draait op de

achtergrond popmuziek uit die jaren. Voor veel bezoekers is het een feest van herkenning. Een deel van de expositie wordt later opgenomen in de vaste collectie. Zo kunnen ook de wat jongere generaties voorwerpen bekijken uit hún "grootmoederstijd".

't Schoor laat ook graag voorwerpen en fotomateriaal buiten de muren van het eigen erfgoedcentrum zien. In 2022 zijn foto's en voorwerpen uitgeleend aan de Franciscusschool in Biezenmortel bij de viering van het 100-jarig bestaan en zijn weer enkele fotopanelen geplaatst in de bibliotheek.

Openstelling en rondleidingen op 't Schoor

De landelijke coronamaatregelen werden ook dit jaar steeds nauw gevolgd. Gelukkig was er tijdens de openstellingsuren steeds meer inloop van mensen die vragen hadden over heemkundige onderwerpen en over familie-stamboomonderzoek. De helpdesk-functie wordt steeds belangrijker en medewerkers van het erfgoedcentrum zijn daar heel blij mee. Ook de openstelling op de tweede zaterdagmiddag van de maand is een succes gebleken.

Wat betreft de rondleidingen: Het bestuur en de vrijwilligers van onze collega's van Heemkundekring De Kleine Meijerij werden in mei ontvangen en zestig deelnemers aan de fietstocht Rondje van Johannes bezochten 't Schoor.

Onderwijs

Twee schooljaren kon het scholenprogramma voor de Wichelroede niet doorgaan vanwege corona, maar dit jaar kon

het programma doorgaan! De kinderen van groep 5 hebben één keer een bezoek gebracht aan het Erfgoedcentrum, waarbij ook aandacht werd geschonken aan de wisseltentoonstelling over de Zorg, en één keer hebben ze een rondleiding gekregen

door het dorp, waar door een van de gidsen het een en ander verteld werd over de bijzondere gebouwen die onder het cultureel erfgoed van het dorp vallen. Nieuw dit jaar was een bezoek aan het Gilde Sint Joris aan de Kuilpad, waar ze eerst informatie kregen over het gilde, waarna ze zelf aan de slag mochten met oefenen in het vendelzwaaien en boogschieten, uiteraard onder begeleiding. Dit was een schot in de roos en het gilde blijft dan ook komende jaar in het programma. De groepen 6 kregen een fietstocht door het buitengebied van Udenhout en Biezenmortel. Er was een rustmomentje bij de boerderij op Landpark Assisië, Nieuw dit jaar was een verrassing op het eind van de tocht bij IJshoeve Uijlenborch, waar de jeugd hartelijk werd ontvangen.

Verder zijn dit jaar gastlessen gegeven in de groepen 8 van basisschool de Mortel. Zij waren met een project bezig over de opbouw van een dorp of stad en de historische aspecten daarvan. 't Schoor heeft het project mogen ondersteunen met een PowerPointpresentatie over het ontstaan van dorpen en steden en dan met name van Udenhout.

Schrijversteam

Het Schrijversteam presenteerde in 2022 naast het jaarboek Unentse Sprokkels 19 twee boeken op Open Monumentendag, twee boeken in het kader van het feit dat 300 jaar geleden de Udenhoutse parochie onafhankelijk werd van de Oisterwijkse parochie: een boekje over die onafhankelijkheid en een biografie over pastoor Van Eijl, waarin opgenomen zijn complete dagboek. Verder is medewerking verleend aan een boek van Jan Karel Verhulst over het kerkzilver van de Udenhoutse parochie.

Cursus “Geschiedenis en erfgoed van Udenhout en Biezenmortel”

In september en oktober zijn voor de vijfde keer de erfgoedcolleges over de geschiedenis van Udenhout en Biezenmortel” gegeven. 20 deelnemers mochten vier avonden in de bibliotheek en op het kasteel genieten van de vele verhalen.

Samenwerking met de bibliotheek

Zoals gezegd biedt de bibliotheek ruimte voor de cursus “Geschiedenis en erfgoed van Udenhout en Biezenmortel”. In 2022 is tweemaal een foto-expositie in de bibliotheek gehouden, eerst over Assisië en de tweede keer over gezondheidszorg. Deze exposities mogen zich altijd verheugen in grote belangstelling.

Digitaliseren

Digitalisering is de afgelopen jaren uitgegroeid tot het grootste werkpakket van het erfgoedcentrum, waar intussen zo’n 15 vrijwilligers zich voor inzetten. Erfgoedcentrum 't Schoor werkt met een systeem van de Provincie, Memorix Maior, technisch in beheer van de provinciale dienst Erfgoed Brabant. Daarmee heeft 't Schoor geen IT-zorgen. De ambitie is om de complete collectie in het

systeem in te voeren, zodat het uiteindelijk een 100% digitale catalogus is voor alle foto’s, alle bidprentjes, alle voorwerpen en alle documenten. Alles bij elkaar opgeteld zitten er al zo’n 75.000 items in het systeem.

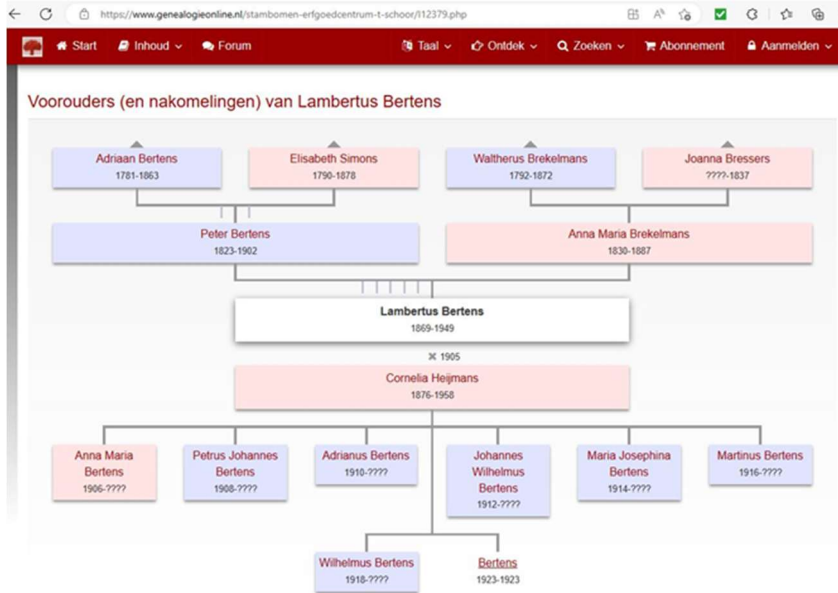
Het digitaliseren van de voorwerpen verloopt prima. Een groot gedeelte van de voorwerpen in het depot op zolder is gedigitaliseerd, gefotografeerd en gecodeerd. Een opvallende sticker geeft aan welke dozen helemaal klaar zijn. Kritisch wordt bekeken welke voorwerpen bewaard moeten blijven, rekening houdend met de toestand waarin dit voorwerp zich bevindt en of het betrekking heeft op Udenhout. Als mensen die dit lezen wellicht willen helpen, graag, vooral voor het digitaliseren van voorwerpen (op dinsdagochtend).

Natuurlijk is het belangrijk dat bij alle items beschrijvingen komen met zoveel mogelijk zoekwoorden. Hoe meer zoekwoorden hoe beter in de toekomst foto’s, voorwerpen en documenten zich laten vinden. Gelukkig zijn er nu al meer vrijwilligers die zich specifiek hiervoor inzetten. Een maal in de week is er sessie met de “oudere” maar jong-van-geest vrijwilligers van 't Schoor om al pratend beschrijvingen van

foto's te maken, elkaar aanvullend, samen op zoek naar gezinssamenstellingen, bewoners van panden, e.d.

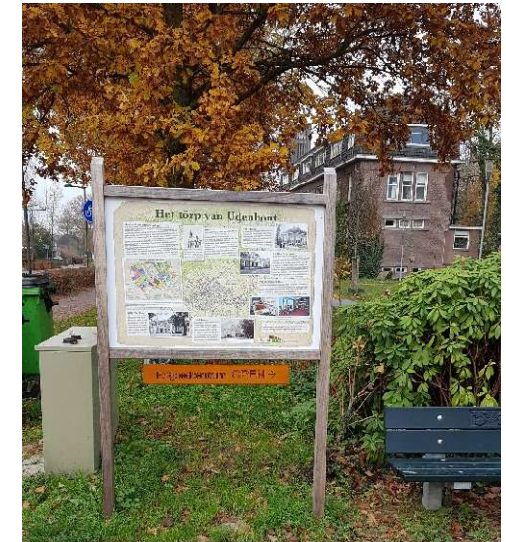
Genealogieonline.nl

Op de website van 't Schoor – www.schoorudenhout.nl – is een nieuw informatieblok toegevoegd. In de rubriek "Informatiebronnen" is het blokje "Genealogie Online" toegevoegd. Wie daarop toetst komt op de website genealogieonline.nl, en wel heel bijzonder in een aparte database "Stambomen Erfgoedcentrum-'t-Schoor Udenhout-Biezenmortel". Men vindt al diverse Udenhoutse families: Bergmans, Bertens, Boers, Brekelmans, enzovoorts. Toets bijvoorbeeld eens op "Afstammelingen van Hendricus Bertens" en toets dan op "Johannes Hendrik Bertens" en kijk eens, wat een prachtige stamboom.

Toeristische informatieborden

Het toeristisch informatiebord over het Verzonken Kasteel werd in februari door vandalisme ernstig beschadigd. 't Schoor ontving hierover vele steunreacties van dorpsgenoten en van de Dorpsraad Udenhout en daardoor kon er een nieuw bord geplaatst worden. In het najaar is een nieuw toeristisch informatiebord "Over 't Törp" geplaatst voor het pand Schoorstraat 2.

Open Monumentendag

Het thema van Open Monumentendag 2022 was duurzaamheid. Het erfgoedcentrum heeft samenwerking met de Duinboeren gezocht en vijf duinboeren waren op de zaterdag van Open Monumentendag open. Op het erfgoedcentrum werd de nieuwe tijdelijke expositie over de jaren zestig door ruim 150 mensen bezocht. En de verkoop van tweedehands boeken tijdens Open Monumentendag lijkt een traditie te gaan worden.

Vrijwilligers

In 2022 bestond de groep vrijwilligers uit meer dan 30 personen. Zij zijn samen 't Schoor: Zij zorgen voor de uitstraling en de goede publiciteit van 't Schoor. Door hun inzet is het

erfgoedcentrum gratis te bezichtigen en ze zorgen er ook voor dat de ruimtes op het erfgoedcentrum er geordend en netjes uitzien. Verder organiseren zij tentoonstellingen, verzorgen presentaties, maken (vele) publicaties en onderhouden en digitaliseren onze collectie etc. Er wordt steeds meer digitaal aangeboden. In 2022 sloten Albert van den Brand bij de werkgroep onderhoud- en collectiebeheer en Ria Vermulst – Klijn en Frans Vriens aan als projectvrijwilliger bij de werkgroep digitalisering.

In de aanloop naar 2023 hebben zich vijf nieuwe vrijwilligers gemeld om te helpen bij het scholenprogramma.

Joost en Loes van Dongen stopten in februari als vrijwilligers. Joost was sinds juli 2015 bestuurslid en collectiebeheerder van de voorwerpen maar was al vanaf 2008 als projectvrijwilliger bij

t Schoor betrokken als lid van de werkgroep oude gebouwen. Loes was vanaf 2019 vrijwilliger. Beiden zeggen wij hartelijk dank voor hun inzet.

In november 2022 overleed oud-vrijwilliger Kees van Strijdhoven.

Financiële ondersteuning: stutten en sponsoren

Naast de vrijwilligers zijn ook de financiële vrienden van Erfgoedcentrum 't Schoor belangrijk voor de continuïteit, vrienden die als stut elk jaar een financiële bijdrage geven om

het werk allemaal te kunnen financieren. Op 1 december 2022 had 't Schoor 54 stutten.

Vier Udenhoutse bedrijven plaatsten een advertorial in het jaarboek Unentse Sprokkels 19, namelijk De Rustende Jager. Boomrooierij Weijtmans, PLUS Ammerlaan en Hoppenbrouwers Techniek.

En dankzij iedereen die in het kader van de RABO Clubactie een stem heeft uitgebracht op het erfgoedcentrum leverde dat in 2022 het mooie bedrag op van € 1.354,-.

Bestuur

Het bestuur stelde het visiedocument Ontmoet het erfgoed van Udenhout en Biezenmortel vast. Daarin staat welke onderwerpen de komende tijd als richtsnoer en leidraad voor de activiteiten van 't Schoor gelden. Met de heemkundekringen van de naburige gemeenten werd contact gezocht onder meer over het samenwerken ten aanzien van Landschapspark Pauwels.

Er vond binnen het bestuur een functiewisseling plaats: Frank Scheffers werd als bestuurslid verantwoordelijk voor collectiebeheer en William Verspeek nam vanaf 1 juli zitting in het bestuur en nam het penningmeesterschap van Frank Scheffers over.

Op 2 juli werd voorzitter Kees van Kempen benoemd als Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Burgemeester Theo Weterings van de gemeente Tilburg sprak tijdens de jaarlijkse vrijwilligersbijeenkomst van 't Schoor een lofrede uit over de vele werkzaamheden die Kees voor Udenhout heeft gedaan. Kees is vanaf de oprichting, 30 jaar geleden, de inspirerende voorzitter van het Schrijversteam van het erfgoedcentrum. Zijn

gedreven inzet om de geschiedenis van Udenhout en Biezenmortel vast te leggen is enorm. Daarnaast is hij sinds enkele jaren secretaris van Brabants Heem.

Schoorstraat 2

Iedereen kan zien dat de eigenaar van het pand Schoorstraat 2 flink heeft geïnvesteerd in het opknappen van het pand. Schilders waren maandenlang aan de slag. Na de buitenkant volgt begin 2023 de binnenkant. Tijdelijk zijn enkele expositieruimtes ontoegankelijk voor publiek, maar als het eenmaal klaar is kan het gebouw er weer voor lange tijd tegen en zijn groepsrondleidingen weer mogelijk.

Met inzet van de opbrengst van de RABO-clubactie en dankzij particuliere schenkingen is het eveneens mogelijk het interieur van de grote kamer van het erfgoedcentrum, de “Kees van den Bersselaarkamer”, een beetje moderner in te richten met

moderne tafel en stoelen, een nieuwe lamp en twee wandhoge foto's, een van de Kuilpad in Udenhout en een van Scheurenhoeve in Biezenmortel.

Loop eens binnen op donderdag tussen 11.00 uur en 15.00 uur of op de tweede zaterdag van de maand tussen 13.30 uur en 16.30 uur. U bent van harte welkom.

Bestuur en werkgroepen

Bestuur: Kees van Kempen: voorzitter; Lia Clement-Verhoeven: secretariaat; William Verspeek: penningmeester; Hein van den Berg: vice-voorzitter; Piet Happel, Yvonne van Kempen, Frank Scheffers en Cees de Werdt.

Secretariaat: Lia Clement-Verhoeven, Achthoevenstraat 48, 5071 AS Udenhout (013-5111166)

Schrijversteam: contactpersonen Kees van Kempen (0682573400) en Lia Clement (013-5111166)

Beheer collectie: contactpersonen Frank Scheffers (013-5112331) en Piet Happel (013-5111718)

Beheer gebouw: contactpersoon Cees de Werdt (013-5111024)

Werkgroep digitalisering: contactpersonen Frank Scheffers (013-5112331) en Piet Happel (013-5111718)

Rondleidingen op 't Schoor: contactpersoon Lia Clement (013-5111166)

Contactpersoon scholen: Yvonne van Kempen (013-5111242)

Werkgroep genealogie: contactpersoon Frank Scheffers (013 5112331)

Werkgroep veldnamen: contactpersoon Frank Scheffers (013 5112331)

Werkgroep Open Monumentendag: Hein van den Berg (013-5282483)

Bezoek ook Wiki Udenhout en de website van Erfgoedcentrum 't Schoor:

['t Schoor » Erfgoedcentrum 't Schoor Udenhout](#)

E-mail: erfgoedcentrumudenhout@gmail.com

[Erfgoedcentrum 't Schoor | Facebook](#)

